

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.7.1.2>

PROBLEMATYKA WYKORZYSTANIA TECHNOLOGII MULTIMEDIALNYCH W PRZYGOTOWANIU PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W KOLEGIUM NAUCZYCIELSKIM

Oksana Vintoniak

kandydat nauk filologicznych,

*kierownik Katedry Pedagogiki i Metodyki Kształcenia Branż Edukacyjnych
i Technologii Kształcenia Podstawowego*

*Kołomyjskiego Pedagogicznego Kolegium Zawodowego Iwanofrankiwskiej Rady Obwodowej
(Kołomyja, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0003-0040-3582

e-mail: oksana.zv@ukr.net

Adnotacja. Na podstawie analizy kluczowych pojęć, źródeł literackich i ram regulacyjnych dotyczących problemu badawczego gromadzono, usystematyzowano i naukowo interpretowano obiektywne informacje o stanie przedmiotu badań w pedagogicznej nauce i praktyce. Świadczy o potrzebie rozwiązania problemu wprowadzenia technologii multimedialnych do procesu edukacyjnego kolegium nauczycielskiego w kontekście społecznej potrzeby jakościowej modyfikacji edukacji na odległość wynikającej z pandemii. Usystematyzowano naukowe podejścia do definiowania pojęć „multimedia” i „technologie multimedialne”, a także podkreślono zalety multimedii obok tradycyjnych środków nauczania. Należy zauważyć, że w warunkach pandemii znacznie zwiększył się funkcjonalny cel technologii multimedialnych i multimedialnych materiałów dydaktycznych oraz zintensyfikowano proces ich wykorzystania przez pracowników naukowo-dydaktycznych kolegium nauczycielskiego. Podkreślono, że dla podmiotów procesu edukacyjnego – pracowników naukowo-dydaktycznych kolegium nauczycielskiego niezwykle ważne są teoretyczne wnioski naukowców dotyczące skuteczności wykorzystania technologii multimedialnych w procesie edukacyjnym. Perspektywami dalszych badań może być zbadanie zróżnicowania edukacyjno-przedmiotowego zastosowania multimedii.

Słowa kluczowe: multimedia, proces edukacyjny, proces przygotowania, pandemia, krytyczne rozumienie, edukacja medialna.

THE PROBLEMS OF APPLYING MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN TUITION FUTURE TEACHERS OF PRIMARY SCHOOL IN PEDAGOGICAL COLLEGE

Oksana Vintoniak

Candidate of Philology Science,

*Head of the Department of Pedagogy and Methods of Tuition Educational Branches
and Technologies of Primary Education*

*Kolomyia Pedagogical Professional College of the Ivano-Frankivsk Regional Council
(Kolomyia, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0003-0040-3582

e-mail: oksana.zv@ukr.net

Abstract. The non-egoistical information about the condition of the object of study in pedagogical science and practice based on the results of the analysis of key concepts, literature sources and regulatory framework on the research problem is collected, systematized and scientifically interpreted. The need to solve the problem of introducing multimedia technologies in the educational process of the pedagogical college in the context of the public need for a qualitative change in distance education due to the pandemic is shown. Scientific approaches to the definition of “multimedia” and “multimedia technologies” is systematized. Important theoretical conclusions of scientists on the effectiveness of the use of multimedia technologies in the educational process for tuition future teachers of primary school by scientific and pedagogical workers of the pedagogical college are highlighted. The study of educational and subject differentiation of multimedia application may be further research.

Key words: The multimedia, the educational process, the tuition, the pandemic, the critical thinking, the media education.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Оксана Вінтоняк

кандидат філологічних наук,

завідувач кафедри педагогіки та методик навчання освітніх галузей і технологій початкової освіти

Коломийського педагогічного фахового коледжу Івано-Франківської обласної ради

(Коломия, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-0040-3582

e-mail: oksana.zv@ukr.net

Анотація. За результатами аналізу ключових понять, літературних джерел і нормативно-правової бази з проблеми дослідження зібрано, систематизовано і науково інтерпретовано об'єктивну інформацію про стан об'єкта дослідження в педагогічній науці і практиці. Він свідчить про необхідність вирішення проблеми упровадження мультимедійних технологій в освітній процес педагогічного коледжу в контексті суспільної потреби в якісній видозміні дистанційної освіти, зумовленій пандемією. Систематизовано наукові підходи до визначення понять «мультимедіа» та «мультимедійні технології», а також виокремлено переваги мультимедіа над традиційними засобами навчання. Наголошено, що в умовах пандемії значно зросло функціональне призначення мультимедійних технологій і мультимедійних дидактичних матеріалів та активізувався процес їх використання науково-педагогічними працівниками педагогічного коледжу. Висвітлено, що для суб'єктів освітнього процесу – науково-педагогічних працівників педагогічного коледжу – надзвичайно важливими є теоретичні висновки учених щодо ефективності використання мультимедійних технологій в освітньому процесі. Перспективою подальших досліджень може виступити вивчення навчально-предметної диференціації застосування мультимедіа.

Ключові слова: мультимедіа, освітній процес, процес підготовки, пандемія, критичне осмислення, медіаосвіта.

Вступ. За результатами вивчення та критичного аналізу літературних джерел із проблеми дослідження з'ясовано, що:

– теоретичні засади сучасної філософії освіти відображено у фундаментальних дослідженнях В. Андрущенка, С. Гончаренка, І. Зязюна, В. Кременя та ін.;

– теорію освіти і навчання, теорію і методику професійної підготовки майбутніх учителів висвітлено в працях О. Глузмана, О. Дубасенюк, А. Кузьмінського, О. Пехоти, С. Сисоєвої, Л. Хомич та ін.;

– процес підготовки майбутніх учителів початкових класів із використанням мультимедійних технологій у закладах вищої освіти досліджували В. Андрієвська, В. Імбер, Н. Оліфіренко, О. Суховірський, В. Шакоцько, О. Шиман та ін.;

– серед сучасних досліджень науковий інтерес становлять праці, присвячені застосуванню мультимедіа в процесі формування особистості майбутнього вчителя (Т. Бабенко, Н. Клемешова, І. Косенкота ін.);

– проблема використання мультимедійних технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти для української науки порівняно нова, про що свідчать праці Ю. Єгорова, В. Касторнова, Н. Клемешова, А. Кравцова, А. Осики, А. Суворинова та ін.;

– питання інформатизації освіти в Україні та використання мультимедійних технологій у системі загальної середньої освіти висвітлено в науковому доробку В. Бикова, Р. Гуревича, А. Гуржія, М. Жалдака, Ю. Жука, Ю. Казакова, А. Коломієць, В. Мадзігона, Ю. Машбиця, І. Прокопенка, Н. Савченко, О. Співаковського, О. Шликова та ін.;

– психолого-педагогічні і технічні аспекти застосування мультимедійних технологій розкрито в роботах Е. Полат, М. Фролова, С. Христочевського та ін.;

– особливості використання мультимедіа знайшли своє вираження в працях таких зарубіжних дослідників, як К. Абботт, Б. Андресен, Н. Апатова, Ю. Брановський, К. Брінк, Дж. Брунер, Дж. Булл, Р. Гагне, Г. Дейвіс, Д. Джонассен, К. Джоунс, А. Дуарте, Ю. Єгорова, В. Извозчиков, К. Кандлін, Дж. Керрол, Г. Кедровіч, Д. Кларк, С. Кравцов, Р. Ласт, Д. Лаурілард, М. Леві, З. Лейберг, Дж. Ліч, Н. Мерсер, А. Осін, М. Пеннінгтон, Є. Полат, П. Ріман, І. Роберт, Б. Робінсон, Н. Семенова, П. Скрімшоу, С. Уіндітт, Д. Хардісті, Дж. Хігінс, О. Шлікова та ін.

Про зростання ролі мультимедіа у становленні і розвитку системи освіти України йдеться в законах України «Про інформацію» (1992), «Про захист інформації в автоматизованих системах» (1994), «Про Національну програму інформатизації» (1998), «Про Концепцію Національної програми інформатизації» (1998), указах Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» (2000), «Про заходи щодо вдосконалення державної інформаційної політики та забезпечення інформаційної безпеки України» (2001), резолюції Європарламенту щодо медіаграмотності у світі цифрових технологій (2008), Концепції

медіаосвіти в Україні (2010), Концепції Державної цільової програми упровадження в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року (2010) та ін.

Мета дослідження – в контексті суспільної потреби в якісній видозміні дистанційної освіти, зумовленій пандемією, критично осмислити й обґрунтувати результати наукового і практичного використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі та окреслити їхні дидактичні можливості.

Основна частина. Дослідження проблеми використання мультимедійних технологій як ефективного засобу оптимізації процесу підготовки майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі, з огляду на мету дослідження потребує виконання таких завдань:

- 1) ретельно проаналізувати такі ключові поняття, як «мультимедіа» та «мультимедійні технології»;
- 2) визначити спектр упровадження мультимедійних технологій у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі;
- 3) критично осмислити значення медіаосвіти в діяльності суб'єктів освітнього процесу в педагогічному коледжі.

Методологічну основу дослідження становлять такі теоретичні методи наукового пізнання, як контент-аналіз, синтез, вивчення наукової літератури, узагальнення, конкретизація.

Пріоритетним чинником розвитку науково-технічного прогресу та створення високоефективних технологій є кваліфіковане використання мультимедійних технологій в усіх сферах життєдіяльності людини, зокрема в системі освіти. Її тотальна інформатизація як передумова соціального-економічного, культурного і духовного розвитку українського суспільства сприятиме ефективній підготовці майбутніх учителів початкових класів.

Основним критерієм наявності проблеми використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі є суперечності між зростаючим обсягом навчальної інформації і відсутністю реальних можливостей щодо її засвоєння суб'єктами освітньої діяльності, інформаційним потенціалом усесвітньої мережі Інтернет і низьким рівнем її використання в підготовці майбутніх учителів початкових класів, комп'ютеризацією навчання в системі загальної середньої освіти і недостатнім рівнем готовності вчителів початкових класів до використання мультимедійних технологій.

Зауважимо, що поняття «мультимедіа», сутність якого відображає потужний навчальний потенціал, у педагогічній науці і практиці не є формалізованим, а отже, воно не має єдиного тлумачення в наукових джерелах. Дослівно лексему перекладають як «багато середовищ» (від англ. *«multy»*, *«multiple»* – множинний, складений, складається з багатьох частин, *«media»* – середовище, засіб; від латинських *«multum»* – багато і *«media, medium»* – осередок, засіб, спосіб) (Паршина, 2008: 100).

У довідниковій літературі розкрито його сутнісні ознаки і властивості. Зокрема, у «Великій енциклопедії РWN» поняття «мультимедіа» розглядається як довільна телеінформатична система, яка спроможна переробляти, архівувати у вигляді звуку, анімацій, фотографій, графіків, текстів тощо (Wojnowski, 2003: 192); у «Новій загальній енциклопедії РWN» – як інтеграція різноманітних медіа (телебачення, техніки аудіо й відео, інформатики, телетрансляції тощо), інтерактивний обмін інформацією (тексти, графіки, анімації, звук тощо) між її різними елементами (Kalisiewicz, 1996: 331); на електронному порталі української мови та культури «Словник. UA» – комп'ютерні технології, які дають гнучко керувати потоками різноманітної інформації – текстами, графічними зображеннями, музикою, відеозображенням; органічне поєднання за допомогою комп'ютера аудіо-, відео-, текстової і графічної інформації, якою можна маніпулювати, створюючи на її основі новий інтелектуальний продукт (приклади практичного застосування мультимедіа: підручники, мультимедіагазети, мультимедіажурнали, мультимедіакниги (електронні книги) (мультимедіа, 2021).

У словнику «Професійна освіта» поняття «мультимедіа» тлумачиться як інформаційна технологія, що поєднує в одному програмному продукті різноманітні види інформації: тексти, ілюстрації, аудіо- й відеоінформацію (Ничкало, 2000: 150); у «Словнику іншомовних слів» - як термін для визначення комп'ютерної технології, що дає змогу гнучко керувати потоками різноманітної інформації – текстами, графічними зображеннями, музикою, відеозображеннями (Морозов, Шкарапута, 2000: 342).

Загальновідомо, що поняття «мультимедіа» широко представлено в педагогічній, психологічній і науково-методичній літературі. Його сутнісні ознаки і властивості знайшли своє вираження в низці визначень учених і практиків. Ними поняття «мультимедіа» тлумачиться як: інтерактивні системи, що забезпечують оброблення рухомих і нерухомих відеозображень, анімованої графіки, високоякісного звуку й мовлення (Лактионов, 1993: 45); повноцінна нова інформаційна технологія, тобто сукупність прийомів, методів, способів продукування, оброблення, зберігання, передавання аудіовізуальної інформації, заснованої на використанні компакт-дисків, що дає змогу поєднати в одному програмному продукті текст, графіку, аудіо та відеоінформацію, анімацію (Мойсеюк, 2007: 561); нова інформативна технологія, тобто сукупність прийомів, методів, способів продукування, оброблення, зберігання, передавання аудіовізуальної інформації, заснованої на використанні компакт-дисків (Гуревич, 2004: 3).

Зарубіжні учені використовують два наукові підходи до обґрунтування поняття «мультимедіа». Згідно з першим науковим підходом воно розглядається як інструментарій учителя, який оперує різними пристроями для передачі і глибокого засвоєння змісту навчання, як носій інформації, що транслює зміст. Представники другого наукового підходу розглядають поняття «мультимедіа» як знаряддя пізнавального розвитку

людини. Вони окреслюють стратегію застосування мультимедіа для посилення індивідуальних засобів опрацювання інформації на практиці (Kalisiewicz, 1996: 583).

Перевагами мультимедіа визнано: розмаїття інформації, зростання її обсягу, значне унаочнення інформації, можливість сортування й зберігання інформації на електронних носіях, розширення інтерактивних ресурсів. Особливими ознаками мультимедіа є такі: а) інтеграція в одному програмному продукті різних видів інформації – традиційних (текст, таблиці, ілюстрації тощо), оригінальних (мова, музика, відеофільми, анімації тощо); б) інтеграція відбувається за допомогою комп'ютера, використання різноманітних пристроїв відтворення інформації (мікрофона, аудіосистеми, CD-ROM-програвача, телевізора, електронних музичних інструментів); в) робота в реальному часі, оскільки на відміну від тексту і графіки, статичних за своєю природою, аудіо й відеосигнали постають лише в реальному часі; г) новий рівень інтерактивного спілкування «людина-комп'ютер», коли в процесі діалогу користувач одержує велику й різну інформацію, що сприяє поліпшенню умов навчання, праці чи відпочинку (Петренко, 1994: 7-8).

Завдяки різноманітним можливостям мультимедіа ученими виокремлено такі сфери застосування мультимедіа технологій, як інтерактивне навчання, інформаційні кіоски, автоматизовані засоби стимулювання продажу, демонстраційні дискети, електронні брошури, інтерактивні презентації, інтерактивна мережа Інтернет (Гуревич, 2004: 251).

У педагогічній науці і практиці поняття «мультимедійні технології» (від англійського терміна «*multimedia*» – багатоконпонентне середовище) розглядається як поєднання кількох засобів подання інформації в одній комп'ютерній системі: тексту, звуку, графіки, мультиплікації, відео, ілюстрацій (зображень), просторового моделювання. Такі форми мультимедіа, як подання інформації у вигляді слайдів і магнітного запису, інтерактивне відео та відеопродукція, в педагогічній практиці використовуються давно, проте термін «мультимедіа» став популярним недавно, у зв'язку з появою потужних комп'ютерів, оснащених моніторами з великими операційними можливостями (Бондаренко, 2010: 18).

Поняття «мультимедіа», «мультимедійні технології» засвідчують багатогранність ресурсів комунікації. Учені і практики послуговуються низкою визначень. Нині ці поняття доречно характеризувати в контексті перспектив розвитку процесу комунікації і розглядати їх не лише як ресурси комунікації, а як усі інформаційні медіа, що функціонують у глобальних інформатичних системах, та як знаряддя пізнавального розвитку людини.

В умовах пандемії значно зросло функціональне призначення мультимедійних технологій і мультимедійних дидактичних матеріалів та активізувався процес їх використання науково-педагогічними працівниками: від оволодіння інформативною компетентністю, кваліфікованого добору інноваційних підходів до медіанавчання студентів до укладання робочих навчальних медіапрограм і розроблення Концепції щодо укладання робочих освітніх програм у мультимедійній галузі.

Результати освітньої практики свідчать про те, що кваліфіковане використання науково-педагогічними працівниками мультимедійних технологій в освітньому процесі педагогічного коледжу передбачає використання різних засобів подання навчальної інформації, включення до програмного забезпечення відео- і звукового супроводу текстів, високоякісної графіки й анімації. Саме такий підхід до реалізації заявленої проблеми робить програмний освітній продукт ефективним дидактичним інструментом, інформаційно насиченим і зручним для сприйняття: у студентів виробляється здатність сприймати його з екрана, перекодовувати візуальний образ у вербальну систему і за потреби вибірково застосовувати.

Якщо в процесі традиційного навчання студенти засвоюють не більше чверті навчального матеріалу, то кваліфіковане використання мультимедіа збільшує цей показник в 2–3 рази за допомогою синкретичного навчання, забезпечуючи водночас зорове й слухове сприйняття матеріалу та повернення до розділів, що вимагають повторного опрацювання.

З огляду на заявлене варто зазначити, що в умовах пандемії спектр упровадження мультимедійних технологій у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі значно розширився. Переваги активного використання суб'єктами учіння мультимедійних технологій очевидні, оскільки вони посилюють їхню мотивацію, стимулюють когнітивні аспекти освітньої діяльності, активізують процес пізнання, сприйняття й розуміння навчальної інформації.

Попри безапеляційний факт використання суб'єктами освітньої діяльності мультимедійних технологій у системі дистанційної освіти, досить відчутним є дефіцит мультимедійних засобів, програм і доступу до них. Йдеться про такі засоби мультимедіа, як пристрої аудіо (мовного) і відеовведення та виведення інформації, високоякісні звукові (sound-) і відеоплати, плати відеозахоплення (video grabber) (вони знімають зображення з відеомагнітофона або з відеокамери й вводять його в персональний комп'ютер), акустичні й відеовідтворювальні системи з підсилювачами, звуковими колонками, великими відеоекранами, сканери, які дають змогу автоматично вводити в комп'ютер друкарські тексти й малюнки.

Суб'єкти освітньої діяльності педагогічного коледжу свідомі того, що мультимедійні програмні засоби сприяють підвищенню ефективності таких її видів, як перегляд аудіовізуальної інформації, опрацювання теорії навчальної дисципліни із використанням практичних вправ, педагогічний контроль і вимір результативності навчання, робота зі словником понять і термінів, інтерактивне спілкування й обговорення навчального матеріалу.

Засоби мультимедіа відрізняються значним креативним потенціалом, що постійно нарощується, дає змогу суб'єктам освітньої діяльності добирати цінні та дієві форми і методи самореалізації. Окрім того,

засоби мультимедіа мають потужний емоційний заряд, спонукають суб'єктів учіння до пізнавальної діяльності завдяки впливу графічної, аудіовізуальної і візуальної інформації та доступності інформації за допомогою гіперпосилань.

На відміну від традиційних джерел інформації «засоби мультимедіа» як дидактичний високоефективний і перспективний інструментарій дають змогу викладачеві подавати інформацію в більшому обсязі, включати в наочно інтегрованому вигляді не лише тексти, графіки і схеми, а й звук, відео, анімацію тощо, добирати різноманітну інформацію, що відповідає логіці пізнання та рівню її сприйняття певним контингентом суб'єктів учіння.

Мультимедійне освітнє середовище педагогічного коледжу, на наше переконання, поглиблює культуру сприймання студентами навчальної інформації відчуттями. Підтвердженням заявленого слугує думка Яна Коменського, ученого-дидакта Середньовіччя: «Нехай буде для учнів золотим правилом: усе, що тільки можна, пропонувати для сприймання відчуттями, а саме: видиме – для сприймання зором, чути – слухом, запахи – нюхом, що підлягає смаку – смаком, доступне дотику – дотиком. Якщо які-небудь предмети відразу можна сприйняти кількома відчуттями, нехай вони відразу охоплюються кількома відчуттями» (Коменський, 1989: 194).

Цілком закономірно, що в умовах пандемії реалізація суспільної потреби в якісній видозміні дистанційної освіти зумовила необхідність активного упровадження мультимедійних технологій в освітній процес педагогічного коледжу. Щоб успішно інтегрувати мультимедійні технології в навчальні плани зокрема та освітній процес педагогічного коледжу загалом, педагогічний колектив визначив такий алгоритм дій: упровадити мультимедійні технології в робочі програми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів; підготувати науково-педагогічних працівників і студентів до кваліфікованого використання мультимедійних технологій та активної участі в дистанційному освітньому процесі. Іншими словами, запровадити в педагогічному коледжі ефективну дистанційну освіту, спроможну гідно справитися зі світовим викликом - ковідом і повною мірою задовольнити запити суб'єктів учіння.

Для науково-педагогічних працівників педагогічного коледжу надзвичайно важливими є теоретичні висновки учених щодо ефективності використання мультимедійних технологій в освітньому процесі, сформульовані за результатами дослідження. Йдеться про економію часу, відведеного для вивчення нового матеріалу, в середньому на 30%, який можна використати для повторення й закріплення пройденого матеріалу та отримання додаткових знань (Іващенко, 2011: 178).

Про доцільність використання технологій мультимедіа, які стимулюють пізнавальну активність, розширюють кругозір, формують вміння й навички студентів, стають допоміжними засобами в навчанні, йдеться в електронних енциклопедіях, путівниках, книгах, інтерактивних довідниках, мультимедійних навчальних комплексах, програмах тощо. Використання цих мультимедійних продуктів у навчанні полегшує сприймання й засвоєння нового матеріалу, сприяє розумовому розвитку студентів, посилює зацікавлення предметом, стимулює до самостійного й творчого пошуку нових ідей (Імбер, 2008: 158).

Практичне використання мультимедійних технологій в освіті полягає у створенні автономних мультимедіа програм і навчальних комплексів, що поширюються на електронних носіях для використання в навчальному процесі з попередньою інсталяцією на робочі станції або на сервери локальних мереж; використання можливостей телекомунікаційних та інших технологій для об'єднання кількох мультимедіа проєктів і створення мультимедіа середовища, що має гнучку й масштабну структуру. Перший напрям – найбільш поширений, другий лише починають розробляти, проте обидва напрями можна одночасно використовувати в системі вищої освіти.

Надзвичайно важливою для науково-педагогічних працівників коледжу є їхня обізнаність зі сферою застосування мультимедіа в контексті різних стилів навчання і спеціальних потреб із використанням певної форми подання навчального матеріалу. За переконанням учених, це дає змогу зробити його доступним ширшому колу користувачів, залучивши до нього тих, хто може сприймати інформацію лише на слух, кому потрібен високий рівень наочності, хто не може відвідувати навчальний заклад і здобуває освіту самостійно вдома тощо (Бондаренко, 2010: 74).

Обговорення. Критичне осмислення досліджуваної проблеми показало, що важливою педагогічною умовою упровадження мультимедійних технологій в освітній процес педагогічного коледжу є створення мультимедійного освітнього середовища, що характеризується наявністю спеціально обладнаних аудиторій із мультимедійним проектором і комп'ютером для викладачів, екраном чи мультимедійною дошкою, комп'ютерних класів, електронних бібліотек, медіатеки, мультимедійних навчально-методичних матеріалів. Науково-педагогічні працівники коледжу в освітній діяльності послуговуються теоретичним доробком учених, які свідомі того, що кваліфіковане використання різноманітних варіантів подання інформації на комп'ютері уможливує унесення змін до змісту навчання та його необмежене нарощування, включаючи інтегровані курси, ознайомлення з історією і методологією науки, творчими лабораторіями видатних людей, світовим рівнем науки, техніки, культури тощо. Перспективами подальших досліджень можуть стати наукові напрацювання щодо практичного застосування мультимедійних засобів навчання в процесі підготовки учителів початкових класів у педагогічному коледжі за предметною диференціацією навчальних дисциплін.

Висновки. Аналіз філософської, психолого-педагогічної і науково-методичної літератури показав: а) в умовах пандемії проблема використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі є актуальною і потребує вивчення; б) ефективність становлення

і розвитку медіаосвіти в системі вищої освіти, зокрема в педагогічних коледжах, що здійснюють підготовку майбутніх учителів початкових класів, зумовлюється і залежить від ретельного вивчення й критичного осмислення суб'єктами освітньої діяльності таких міжнародних документів, резолюцій і рекомендацій, як Грюнвальдська декларація з медіаосвіти (1982), резолюція ЮНЕСКО щодо розвитку критичної медіаосвіти (Париж, 1989), Віденська конференція – Освіта для медіа та цифрового століття (1999), Севільська конференція – Медіаосвіта молоді (2002), Паризька програма з медіаосвіти ЮНЕСКО (2007), резолюція Європарламенту щодо медіаграмотності у світі цифрових технологій (2008).

Сутність поняття «мультимедіа» як ефективного засобу підготовки майбутніх фахівців та інструменту створення мультимедійних педагогічних програмних засобів знайшла вираження в працях вітчизняних і зарубіжних учених.

Використання засобів мультимедіа в освітньому процесі педагогічного коледжу сприяє вдосконаленню чи частковій заміні таких класичних методів навчання, як методи усного викладу навчального матеріалу, методи наочного і практичного навчання, методи закріплення знань, методи самоосвіти тощо.

Засоби мультимедіа виконують функцію наочності, інтенсифікують освітній процес, розвивають пізнавальні інтереси суб'єктів учіння, сприяють підвищенню якості їхніх знань, забезпечують індивідуалізацію навчання, сприяють кращому запам'ятовуванню навчального матеріалу.

Ефективність використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі зумовлюється і залежить від: наявності сучасного обладнання і структурного підрозділу, який несе відповідальність за його експлуатацію; використання інноваційних підходів до підготовки майбутніх учителів початкових класів; оволодіння суб'єктами освітньої діяльності інформативною компетентністю, яка оптимізує розвиток їхньої потреби в самоосвіті; актуалізації проблеми комплектації мультимедійними навчально-методичними матеріалами, розробленими науково-педагогічними працівниками.

Кваліфіковане використання суб'єктами освітньої діяльності педагогічного коледжу мультимедійних технологій забезпечує доступ до нових джерел інформації, різноманітної за змістом і формами представлення, підвищує інтенсивність дистанційної освіти в умовах пандемії.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко О.М. Дидактичні умови застосування мультимедійних технологій у процесі навчання педагогічних дисциплін студентів педагогічних університетів : дис. ... канд. пед. наук. Черкаси, 2010. 205 с.
2. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти. Вінниця, 2004. 365 с.
3. Іващенко М.В. Формування готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів до діяльності тьютора : дис. ... канд. пед. наук. Харків, 2011. 233 с.
4. Імбер В.І. Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів : дис. ... канд. пед. наук. Вінниця, 2008. 238 с.
5. Коменский Ян Амос. Великая дидактика (Избранные главы). Москва, 1989. 416 с.
6. Лактионов О.Б. Мультимедіа – новий напрям комп'ютеризації освіти. *Рідна школа*. 1993. № 9. С. 45.
7. Мойсеюк Н.С. Педагогіка : навчальний посібник. Київ, 2007. 656 с.
8. Морозов С.М., Шкарапула Л.М. Словник іншомовних слів. Київ, 2000. 680 с.
9. Мультимедіа. Портал української мови та культури. Словник.UA. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=мультимедіа> (дата звернення: 24.11.2021)
10. Ничкало Н.Г. Професійна освіта: словник : навчальний посібник. Київ, 2000. 380 с.
11. Петренко А. Мультимедіа. Київ, 1994. 272 с.
12. Kalisiewicz D. Nowa encyklopedia powszechna PWN. Tom 4: M-P. Warszawa, 1996. 974 s.
13. Wojnowski J. Wielka encyklopedia PWN. Tom 18: Mohorovičicia nieciągłość – Niemcy. Warszawa, 2003. 576 s.

References:

1. Bondarenko O.M. (2010). Dydaktychni umovy zastosuvannya multymediinykh tekhnolohii u protsesi navchannia pedahohichnykh dystsyplin studentiv pedahohichnykh universytetiv : dys. ... kand. ped. Nauk [Didactic conditions of application of multimedia technologies in the process of teaching pedagogical disciplines to students of pedagogical universities. Unpublished doctoral dissertation]. Cherkasy. 205 p. [in Ukrainian].
2. Hurevych R. S. (2004) Informatsiino-telekomunikatsiini tekhnolohii v navchalnomu protsesi ta naukovykh doslidzhenniakh: navchalnyi posibnyk dlia studentiv pedahohichnykh VNZ i slukhachiv instytutiv pisljadiplomnoi osvity [Information and telecommunication technologies in the educational process and research: a textbook for students of pedagogical universities and students of institutes of postgraduate education]. Vinnytsia. 365 p. [in Ukrainian].
3. Imber V.I. (2008). Pedahohichni umovy zastosuvannya multymediinykh zasobiv navchannia u pidhotovtsi maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv : dys. ... kand. ped. nauk [Pedagogical conditions for the use of multimedia teaching aids in the training of future primary school teachers. Unpublished doctoral dissertation]. Vinnytsia. 238 p. [in Ukrainian].
4. Ivashchenko M.V. (2011). Formuvannia hotovnosti studentiv vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv do diialnosti tiutora: dys. ... kand. ped. nauk [Formation of readiness of students of higher pedagogical educational institutions for the activity of a tutor. Unpublished doctoral dissertation]. Harkiv. 233 p. [in Ukrainian].

5. Kalisiewicz D. (1996). Nowa encyklopedia powszechna PWN. Tom 4: M-P. Warszawa. 974 s.
6. Komenski Yan Amos. Velykaia dydaktyka (Yzbrannyie hlavy) [Great Didactics (Selected Chapters)] [in Russian].
7. Laktyonov O.B. (1993). Multimedia – novyi napriam kompiuteryzatsii osvity [Multimedia is a new direction of computerization of education]. *Ridna shkola*. № 9. P. 45. [in Ukrainian].
8. Morozov S.M., Shkaraputa L.M. (2000). Slovnyk inshomovnykh sliv [Multimedia is a new direction of computerization of education]. Kyiv. 680 p. [in Ukrainian].
9. Multimedia (2021, 24 November). [Multimedia] in Portal ukrainskoi movy ta kultury. Slovnyk.UA. <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=мультимедіа> [in Ukrainian].
10. Nychkalo N.H. (2000). Profesiina osvita: slovnyk: navch. posib. [Vocational education: dictionary: textbook. way]. Kyiv, 1994. 272 p. [in Ukrainian].
11. Petrenko A. (1994). Multimedia [Multimedia]. Kyiv, 1994. 272 p. [in Ukrainian].
12. Wojnowski J. (2003). Wielka encyklopedia PWN. Tom 18: Mohorovičicia nieciągłość – Niemcy. Warszawa. 576 s.